

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
професорсько-викладацького складу
14 травня 2021 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році

Полтава 2021

СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

ВПЛИВ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НА УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ЯРОЇ ТВЕРДОЇ

Бараболя О.В., к.с.г.н., доцент

Жемела Г.П., д.с.г.н, професор

кафедра рослинництва,

Полтавська державна аграрна академія

Пшениця яра тверда є досить цінною продовольчою культурою. Вона як відомо була одним з перших одомашнених злаків. Ареал поширення пшениці охоплює п'ять континентів нашої планети. Площі посіву щорічно складають біля 230 млн.га, а валові збори зерна – понад 565 млн т.[1].

Пшениця яра тверда належить до родини *Triticum Durum* L. серед зернових вона представлена у виробництві досить великою кількістю видів та сортів. Для підвищення врожайності даної сільськогосподарської культури широкого впровадження набула оптимізація умов вирощування шляхом поєднання дії структурних елементів технології (сорт, біологічні препарати, регулятор росту рослин, мікродобрива), що забезпечуватиме повну реалізацію генетичного потенціалу врожайності сортів пшениці ярої твердої[2]. Тому актуальними питаннями для сучасної наукової та практичної точки зору є впровадження органічного землеробства у виробництво з метою забезпечення оптимальних умов для росту і розвитку рослин та підвищення врожайності в умовах Лівобережного Лісостепу України[3].

Тому одним із основних завдань органічного землеробства є створення стійких і збалансованих агроєкосистем, які повинні забезпечити екологічно-, соціально- та економічно доцільне виробництво сільськогосподарської продукції. Воно повинно максимально враховувати специфіку ґрунтового покриву, а також місцеві соціально-економічні, кліматичні та історико-культурні особливості території, зони ландшафту[4]. Актуальність такої системи в сучасних умовах є незаперечною. Проте, переходу до органічного виробництва заважає ряд об'єктивних та суб'єктивних чинників. До останніх належить небезпека втрати продуктивності культур та погіршення основних економічних показників агровиробництва. Система органічного удобрення передбачає вирощування культури лише за рахунок надходження поживних речовин із соломою, сидератами та рослинними рештками[5]. Актуальною проблемою органічного землеробства є відтворення родючості ґрунтової родючості, забезпечення позитивного балансу гумусу та поживних речовин, а також підтримання високої продуктивності культур. Науковою основою ведення ефективних моделей землекористування є забезпечення позитивного балансу гумусу та елементів живлення. Використання у процесі вирощування пшениці ярої твердої в органічному землеробстві біопрепаратів, збільшує чисельність мікроорганізмів основних еколого-трофічних груп, поліпшує поживний режим ґрунту, посилює його ферментативну активність[6].

Застосування біопрепаратів дає можливість не тільки покращувати ріст і розвиток рослин, але і підвищує їхню стійкість до хвороб, захищає зерно від

шкідників, послаблює процеси розвитку пліснявіння в зерновій масі, що має особливе значення в органічному землеробстві[7].

Список використаних джерел

1. Колесніков М.О., Євстафієва К.С. Вплив біопрепарату Стимпо на процеси формування врожайності сортів пшениці м'якої озимої. Вісник УНУС 2017 №2. С.29-32.
2. Трушева С.С., Андріяшева Н.В. Оптимізація системи органічного землеробства на основі агроекологічної оцінки стану ґрунтів господарства. Вісник ХНАУ. 2011 №1. С. 187-190
3. Бараболя О.В. Органічне землеробство - перспективи отримання якісної та безпечної сільськогосподарської продукції. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Теоретичні та прикладні аспекти вивчення, збереження та збагачення фіторізноманіття у науково-дослідних установах та навчальних закладах України". 4 жовтня 2018 р. Хорол - 2018. С. 151-153
4. Бараболя О.В., Сиволога С.І. Формування врожайності і якості зерна пшениці озимої залежно від впливу органічних добрив. Матеріали II науково-практичної інтернет-конференції "Актуальні проблеми вирощування та переробки продукції рослинництва" 17-18 квітня 2014 року. С. 22-25
5. Ласло О.О., Бараболя О.В. Особливості контролю ведення органічного виробництва продукції рослинництва відповідно стандарту. Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів. Матеріали VI міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. м. Полтава 4-5 квітня 2019 року, Полтава С.204-208
6. Бараболя О.В., Єремко Л.С., Гангур В.В. Застосування мікробіологічних біопрепаратів як перспективний напрямок виробництва екологічно безпечної продукції рослинництва. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 135-й річниці з дня заснування Полтавського долідного поля. Полтава-2019. С. 36-38
7. Бараболя О.В., Яковенко В. Збірник матеріалів III міжнародної науково-практичної Інтернет - конференції "Ефективне функціонування екологічно-стабільних територій у контексті стратегії стійкого розвитку: агроекологічний, соціальний та економічний аспекти" 12 грудня 2019 року м. Полтава, Україна С. 125-127

ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ М'ЯКОЇ НА ЯКІСТЬ ХЛІБА.

*Жемела Г. П. д.с.г.н., професор кафедри рослинництва,
Бараболя О.В., к.с.г.н., доцент кафедри рослинництва
Полтавська державна аграрна академія*

Однією з найважливіших умов для підвищення врожайності та якості зерна пшениці є створення стабільних за продуктивністю сортів з високою адаптивністю та широкою агроекологічною пластичністю. Якість зерна – одна з найскладніших селекційних ознак, що детермінується як генотипом, так і умовами вирощування. Для прогнозування успішності селекції важливо знати співвідношення генотипового та фенотипового складників кожної з ознак [9].

При створенні сортів усі ознаки, що селектуються, мають велике значення, але ті, які характеризують якість зерна, – особливе. Як вважають селекціонери,